

Inhibita sit tuo magistratui deinde ois opera in eam rem.
 Abs te surrepta sit ois hac in causa uis maiestatis.
 Nullū deinceps sit tibi in Læliū robur.
 Vires officio tuo hac inhibitione cædimus.
 Volūmus uacare te penit^o huius causæ cura.
 Sustulim^{us} tuo tribunali causam banc omnē.
 Est tibi nihil agendum inhibētibus nobis in Læliū.
 Alijs adhibe curā: hanc inhibemus tibi.
 Nolumus sis posthac in Læliū curiosus.
 Causa omnis Lælij nostro iussu tibi est abrepta.
 Lælius in tuis nō erit deinceps manibus.
 Nō molestus sis ampli^o Lælio: cui^o cām nobis reseruam^o.
 Inhibem^o hac epistola omnino tibi: ne quid audeas in Lælium animaduertere.

¶ Titulus. lvi.
¶ Legis enunciatua familiaris.

Mercurius Trimegist^o Frustra leges a principib^o dicerent (ut **Mercuri^o** instituit **Trimegistus**) nisi suis enunciarent & populis & iudicib^o: ut quid obseruandū esset: aut a quibus abstinendum intel ligi posset. Nā Atheniēses nōnunq̄ **Ephoros** lacedæmoniorum irridebant: qui leges diceret suis: easq; in archiuū conferendas dicerent: quasi cunctis innotescerent: quæ in archiuum conferrent. **Ego** uero secus censeo faciendum seruandūq; potius **Romanorū** edictum: ut nulla lege posset homo plecti: quæ nō esset enunciata. **Statuimus** igitur hoc tempore legem: ut nullus frumentū ex nostro regno in aliud trāfferat: ni malit nos indignatos sua experiri pœna. Id enim iccirco indiximus pœnæ ut abstinerēt: qui solebant in summa regionis nostræ charitudine maiore in opiam facere. **Sunt** enim aliquot qui abundant annona: cūq; preciū eius intelligant hac tempestate summū: non animaduertunt: quid in patriam detrimenti cōferant: ubi alio missio grano: necessitas suos urgeat. **At** nos eos uel tenere sua iubemus: uel nostris uenundare: a quibus si non idem tradit^o preciū: non iniqua ferāt mente auarissimi om

ritum de
 ros ing
 gen d
 quide
 en un
 strati
 repoz
 alo uen
 em tam
 lano No
 Enunciat
 dūmus
 gallia
 ta uel c
 nem: de
 experit
 q̄ h
 gū
 gū
 p
 uel
 h
 o
 o
 re
 dire
 Nō in
 a. Sol
 ut ling
 gem d
 lancit
 de prius
 hinc nati
 aegypti

TITVLVS LVI

niūm: & suorū conciuū ac proximorū inimici: ac in superos ingratiſſimi: a quibus cum acceperint beneficiū in legendis pluribus q̄ cæteri ſoleāt: abutunt munere: indigni quidē quibus mūnera dimittant. **Lex** igitur hac epiſtola enūciatur uobis ſingulis ſubditis noſtris ac terrarum noſtrarū incolis: accolis atq; aduenis: ne quid poſt hac temere præſumatis frumenti: uel exportare: uel exportādum alio uenūdare ſub noſtræ indignationis pœna. **Ferremus** enim tam grauiter ut grauius nihil eſſe quiret. **Ex Mediolano Nonas Maias.**

¶ **Legis enūciatiua familiariffima.**

Enūciamus hac epiſtola publica uobis legē quam ædidiſimus: indiſtāq; uoluimus noſtris omnib⁹: ut nemo ſeſe in galliā: aut mercādī cauſa cōferat: aut quīſ occasione inuenta uel cauſa: ne incurrat & rei quā ſecum deferat perditionem: & quadrupli ſolutionē. **Nec** q̄ nō obediuerit quicq; expectet a nobis gratiā. **Quid** em̄ ineptius eſt in principe q̄ ſi eorū miſereat a quib⁹ cōtemnit? **Cauſas** aut̄ huius legis: & multas & eqſſimas fuiſſe: oēs exiſtiment. **Nihil** ſolemus p̄p̄rā meditari: præſertim in gallos: cū quibus ſum⁹ nedū antiqua familiaritate cōiunctiſſimi: uerū etiam affinitate deuincti. **Sed** ita nūc opus eſt factō: ut aliquando nos oino nō negligāt: & arbitrent̄ poſſe noſtros ſine illorū uinere nundinis: ex quib⁹ omnē totius orbis theſaurū pdire iactant. **Occurrūt** & alia quæ neſciūt: quib⁹ ſatis eſt obediſſe. **Ex Mediolano. iij. Nonas Maias.**

¶ **Legis enūciatiua grauis.**

Nō iniuria Cecrops Athenarū inſtaurator inſtituit: quod Cecrops a **Solone** nō modo mutatū nō eſt: at potius confirmatū: **Solon** ut ſingulis urbibus atq; principibus ſas eſſet: ſibi ſuiſq; legem dicere. **Itaq;** id in cūctos licere populos lege publica **Iuſtinianus** ſancitum a **Iuſtiniano** legim⁹: & a **Theodoſio** cōprobatū & prius inuentū. **Nā** ut urbes quæq; ac principes alias habent nationes atq; cauſas: ſic eis leges ſubminiſtrant. **Itaq;** in ægypto ſyluas cædi nefas eſt. **In Liburnis ac Epiro: ubi**

Scæuola

Muti⁹ Scæuola

Virgineus

Lycurgus

robora Ioui sacrata eē dicunt: sed publica: nō cædi syluas: est nefas. Græcas mulieres ad circū saltare non dedecuit: at latinas saltare: dedecet. Regibus ob raritatē quondam dabat̄ purpura: nec multo ante imperatoribus Thracia: nūc omnes ea indui possunt. Alicui uineta sunt rarissima: ibi pœna mulctant̄ qui in uineas prodeunt. At in Creta: Naxo: Chio: Champania: Liguria sunt fertilissima & plurima hæc: neq; exigit̄: nec indicit̄ pœna. Recte igit̄ uoluit legis ferendæ ministrū Scæuola: diligentius considerare: abrogaret ne lex: aut derogaret: rursusq; inbiberet: an licentiam daret: atq; iterum pmitteret ne aut uetaret: & id omne: aut aliud ad temp⁹: an semp cū hisce uis pararent̄ legum ferendarū ratiōes: aliudq; ex alio iustū ac honestū nasceret̄. Nā Mutius legē statuit ut uinū mulier siqua biberet: uestalis eē sacerdos nō posset: turpiterq; nobili nuberet. Id in hūc usq; diē legis uim habet: ut Romanæ mulier i uino uti turpe sit. Semp igitur obseruandū institutū est: qm̄ conducebat pudicitia atq; modestia. Virgineus decreuit: ne mulier i templū iret nuda caput: nisi tegeret̄ undiq;: ne cui uisa placeret. Id hodie nō obseruat̄: uel peioribus fortasse tēporibus: uel moribus hæc nō admittentibus. Leges ergo seruiunt & causis & temporib⁹: & sunt ferendæ non sine causa: sed non nunq; ignota plurib⁹ cā. Vanū em̄ esset uocare uel minimos quosq;: ubi lex ferenda foret: qui aut causas audirēt: aut assentirēt. Ut em̄ uulgus est ineptū: ita in cōtrarias sæpenumero sententias traheret̄. Vbi uero multitudo foret dominantū: in illud incidet̄ Lycurgi: cū declarauit: qre plures dños Lacedæmonijs nō decretisset. Nūc aut̄ & nos tulim⁹ duas leges: quas exposuimus populis: ut obseruent: Aliam decimarīā (ut uet̄igal decimarū quod nostris maioribus iam dudum tradi cōsueuerat: nescimus qua incuria uel ægestate tempoꝝ desuetum) in usum redeat. Aliā salis: ut idē in sale uet̄igal expēdat̄: qđ iā annū cētessimū circiter solebat. Si quis enim admiret̄; reuocare nos hæc tam obsoletas

leges &
tione n
ratione
quo nec
primip
infinit
fuerit
fiteret
uigilab
centum
pleures
nem. sal
& poma
uo est
Decim
scimus
stris hab
nores
ramor
putiq; in
amarem
uicibus
reueret
betous
talq; uo
incurra

Legem
Abrog
Scitor
Non est
Reddit
Nenos la
Constitu
Cipimus a

TITVLVS LVI

leges & populo odiosas: aut tacitus conquiescat: etiã ratione non audita: aut hũanitate nostra functõ hãc habeat rationem: p id tps has fuisse uectigalium abrogatas leges quo necessitas urgebat & metus. **Nã** in uæbementissima primũ pestilentiaẽ ui: annũ centesimũ circiter exactũ: tanta fuit turbæ paucitas: ut salis tradendi conditionem opus fuerit incidere ac expectare ut populi crescerent: quibus sal traderet: nõ quia nõ essent supstitibus illis opes: quibõ uectigal ad se pertinens traderent: sed quia nos in condu cenda tanta paruitate: salis amitteremõ potius ex precio q̃ lucraremur. **Nunc** aut in pristinam redeuntẽ cõditio nem: salis a nobis nostrisq; uectigalibus emendi & preciũ & pœnam illam indicimus: & legem eandẽ quã in **Archib** uo est inuenta nostro: reuocatam in usum: annunciemus. **Decimarũ** autem legem p id temporis obseruari desisse scimus: quo finitimi nobis bellum cõminati multos ex no stris habuere cõsentaneos. **Qobrẽ** & nos inualidi ac mi nores natu: & metuentes ne quid seditionis obesset: tole rauimus quã ppli uoluerũt: q̃q̃ inique in nostros reditus pristinaq; seruitutẽ uolenterq; constituta. **Nũc** aut reuo camus eam legẽ in usum ueterem: enũciamusq; omibõ re uocatã: hortamurq; ne qs obseruator nos irritet: cogatq; reuidere quãtũ simõ hactenõ passi detrimẽti: uobis qd̃ de bebatis nõ soluẽtibus. **Leges** ergo q̃s reuocatas innoua tasq; uobis enũciamus obseruate: ne pœnam grauissimã incurratis. **Ex Mediolano. iij. Nonas Maias.**

Synonyma legis enũciatiua.

Legem hanc a nobis latam esse: uobis enũciamus.

Abrogasse nos hanc legẽ significamus.

Scitote nos ei legi derogasse.

Non est amplius ea lege (nostro iussu) abutendũ.

Reddimus uos ea de lege certiores.

Ne uos lateat: hanc nos legem edicere.

Constituimus eam seruari legem.

Cupimus a uobis intelligi: eã nos legẽ decreuisse.

TITVLVS LVII

Quæ lex fuit hætenus obsoleta de decimis: in usum reuocata nunc est.

Legem salis olim iacentem nūc e somno surrexisse: uobis enunciamus.

Ne abutimini posthac ea lege.

Redijt ea lex in uim pristinam.

Facio uos cōmonitos: meo iussu locum esse legi Agrariæ.

Reddidimus legi Iulix suas uires.

In suū antiquissimū robur illud reuocauim⁹ legē Corneliā

Nō est dubitādū de sicarijs: q̄a lex est a nobis in eos facta.

Quid noua nostra lege decreuerim⁹: uobis enūciamus.

¶ Titulus. lvij.

¶ Læticiæ notæ nūcia familiaris.

Plutarchus

Quam mihi uita hoc tempore iucūda sit: hæc ep̄la nouæ læticiæ nuncia tibi significabit. **S**um em̄ illo **Plutarchi** ductus ad scribendū hoc quoq; cum ait uoluptatē amicis significatam amicorū perinde ac propriā esse. **Q**uo enim a me differs alio q̄ corpore? **A**nimo sum⁹ ambo quidē uno. **I**taq; quod mihi lætum est: lætū esse tibi pariter non dubito. **N**on uideſ igit̄ alienū a ratione: si te participē facio rei tuæ. **S**um aut̄ in hac urbe plurimū honoratus: a principe maximopere: qui nō solū præsum monasterio: qd̄ & ingenij acrimonia: & inconcussa mente: & summa prudentia opus est gubernare: sed in multis exerceor maximisq; rebus in cōnubijs transigendis: discordijs plurimorū sedandis: amicorum animis recōciliandis: componendisq; causis interdū difficillimis: quibus & si uiro longe præstantiore foret necesse: supposito tamen tantū industria: ut nequeam non gloriā reportare plusq̄ optatam. **I**d ego tamē diuinæ tribuo benignitati: quæ mlto largit̄ seruis plura q̄ sint promeriti: eo magis eos ad uirtutes: pietatem: æquitatem: charitatēq; inuitans. **A**b hæc autē sum ad finitimas per plures inuitatus prædicationes: nō qui merear esse tā attente uocatus: quasi aut sanctus sim moribus ac uita: aut ingenio doctrinaq; maximus ac disertissimus: sed eadem